

Asker
kommune

Hvordan skape engasjement for PALS-arbeidet?

Oppstart og implementering på Heggedal skole

Marte Håndlykken-Michaelsen

PALS-konferansen 19.09.2025

Utgangspunktet for å innføre PALS på Heggdal skole

Juni 2024: “Vi trenger noe for å skape en felles skolekultur”

- 490 elever, 60 ansatte; småskoletrinn, mellomtrinn, trinnteam, SFO
- Sonesamarbeid i skole/ barnehagesonen fra 2006 “voksenstandard”, “elevstandard” (Thomas Koefoed)
 - Temperaturmåling i personalet
- Samarbeid med læringsmiljøteamet i kommunen;
Hvordan gjøre dette tilpasset vår skole? (PALS 2.0)

PALS 2.0 - Suksessfaktorer

- Bygge på det vi er gode på fra før
- Linke det til “Inkluderende undervisning” og “elevaktiv læring”
 - MÅL: Bli likere, skape felles kultur og en enhetlig skole
 - Ikke for mange matriser og forventninger
 - Ikke BRA-kort
 - Opprettet et håndplukket PALS-team
 - Faste PALS-teammøter annenhver uke
- Tett samarbeid med læringsmiljøteamet i kommunen ca. hver fjerde uke

Hvordan har vi fått med oss de ansatte?

- Oppstart i planleggingsuka i august for hele personalet
- Personalmøter der lærere og fagarbeider i skole og SFO samarbeider på tvers
- Utviklingstid og kveldsmøter for SFO hver måned (samme opplegg, med PALS-leder)

Hvordan har vi fått med oss de ansatte?

- Teori og øvelser tema for tema
- Utarbeidet matriser parallelt
 - Landet verdier og ønske om områder for matriser
 - Forslag til forventninger, PALS-teamet sammenfattet og kom med forslag til matriser
- Øve med voksne
 - Litt kunstig og rart
 - Lagde videoer
 - Planlegge i felles dokument
 - Alt lagres i felles disk

Noe du kan tenke deg å ta med deg tilbake til egen skole/ eget arbeid?

- Tenk 30 sekunder
- Snakk med naboen

Hvordan har vi fått med elevene?

- Elevrådet fikk komme med innspill de forslagene til matriser og informerte klassene sine jevnlig om prosessen
- Elvrådet arrangerte tegnekonkurranse for ny logo og illustrasjoner til matrisene, og fikk velge vinnerne
- Eierskap til matrisene (som vi synes er skikkelig fine)
- Elevrådet gikk flere runder med FAU og SMU med ønske om skolegensere med ny logo

Asker
kommune

OVERALT OG ALLTID

INKLUDERING

- JEG SNAKKER HYGGELIG MED ALLE
- JEG GODTAR AT VI ALLE ER FORSKJELLIGE
- JEG ER HJELPSOM

ANSVAR

- JEG FØLGER REGLER
- JEG SIER FRA TIL VOKSNE NÅR JEG TRENGER HJELP
- JEG TAR VAR PÅ SKOLENS UTSTYR UTE OG INNE

RESPEKT

- JEG HOLDER ARMER OG BEIN FOR MEG SELV
- JEG FØLGER STOPP-REGELEN
- JEG FØLGER BESKJEDER FRA ALLE VOKSNE

UTEOMRÅDER

INKLUDERING

- JEG SPOR OM ANDRE VIL VÆRE MED Å LEKE
- JEG SVARER JA HVIS ANDRE SPOR OM Å VÆRE MED I LEKEN

ANSVAR

- JEG RYDDER ETTER MEG SELV OG ANDRE
- JEG KASTER SØPPEL I SØPPELBOTTA

RESPEKT

- JEG FØLGER REGLENE I LEKEN
- JEG GÅR INN NÅR FRIMINUTTET ER SLUTT

FELLESOMRÅDER INNE

INKLUDERING

- JEG SIER HEI TIL DE JEG MØTER.

ANSVAR

- JEG GÅR INNE
- JEG BRUKER INNESTEMME
- JEG RYDDER ETTER MEG SELV

RESPEKT

- JEG VENTER PÅ TUR
- JEG LAR SKOLENS OG ANDRES TING VÆRE I FRED

KLASSEROM

INKLUDERING

- JEG GODTAR AT VI HAR ULIKE BEHOV
- JEG KAN SAMARBEIDE MED ALLE
- JEG HJELPER ANDRE

ANSVAR

- JEG GIR MEG SELV OG ANDRE ARBEIDSTID
- JEG RYDDER OPP ETTER MEG SELV OG ANDRE
- JEG HAR ORDEN I SKOLESAKENE MINE

RESPEKT

- JEG LYTTETIL ANDRE
- JEG REKKER OPP HÅNDA NÅR JEG VIL HA ORDET

Hvordan har vi fått med elevene?

- Fellessamling ved oppstart og før ny matrise
 - Nå skal vi gjøre mer av alt som er bra
 - De voksne skal øve på å skryte og sette ord på det positive
 - Video av lærerne de to første gangene
 - Videoer av elever som øvde gang tre
 - Språkkampanje uke 2, 9, 14 og 20
 - Felles forventninger til alle barn og voksne
- Arbeid med matriser og øving i alle klasserom

Språkkampanje uke 9 - 2025

Vi gjennomfører en ny uke med fokus på god språkbruk 🗨️

Et av målene i PALS-matrisene er at:

Jeg snakker hyggelig til alle barn og voksne.

For hver time lærer kan stå inne for at hen ikke har hørt banning eller at noen kaller noen noe eller kommenterer på en lite hyggelig måte, legger hen et lodd med klassens navn på i "Språkboksen".

På fredag trekkes det en vinnerklasse som får pizzafest i premie.

Noe du kan tenke deg å ta med deg tilbake til egen skole/ eget arbeid?

- Tenk 30 sekunder
- Snakk med naboen

Informasjon til foresatte

- Ledelsen informerte på alle foreldremøtene høst og vår
- Vigilo-melding til alle foresatte etter fellessamlingene med hva vi har fått se og informasjon om neste fokusområde
- Felles “Månedens PALS” på alle ukeplaner fra mai 2025

Hva støtte vi på underveis?

- Én times PALS-team annenhver uke; arbeidstid og kontinuitet
- PALS- teamet ble halvert; hell i uhell? Enhetlig opplæring skole og SFO
- Høye tanker om oss selv underveis og i SIP; Stemmer det?
- Nye ansatte gjennom året ved nytt skoleår, hvordan få med alle?
- Øves det i alle klasserom? Hvordan forplikte alle til å følge opp?

Hvor er vi nå?

August: Jeg snakker hyggelig med alle

Hvordan har dere eksplisitt/ spesifikt øvd på dette? I-G-P

September: Jeg går inne

Trening for de voksne: Jeg holder elevene på rekke når vi forflytter oss og går først i rekka.
Alle MÅ øve på det. Dette gjelder for alle elever og alle voksne på vei til alle spesialrom, alle forflytninger.

MÅL: Vi ser en endring på brannøvelsen (også gjennom oppstillingen) + til og på den første fellessamlingen

Husk å kommentere "andres" elever også når du ser dem i gangene; "Så fint dere går" "Wow, dere er gode på å gå inne" :-)

Ev.: "Husk å gå inne, prøv på nytt fra enden av gangen der..."

Utfordringer med dette?

Tips til hvordan man kan øve? [Videoer og bilder](#)

Noe du kan tenke deg å ta med deg tilbake til egen skole/ eget arbeid?

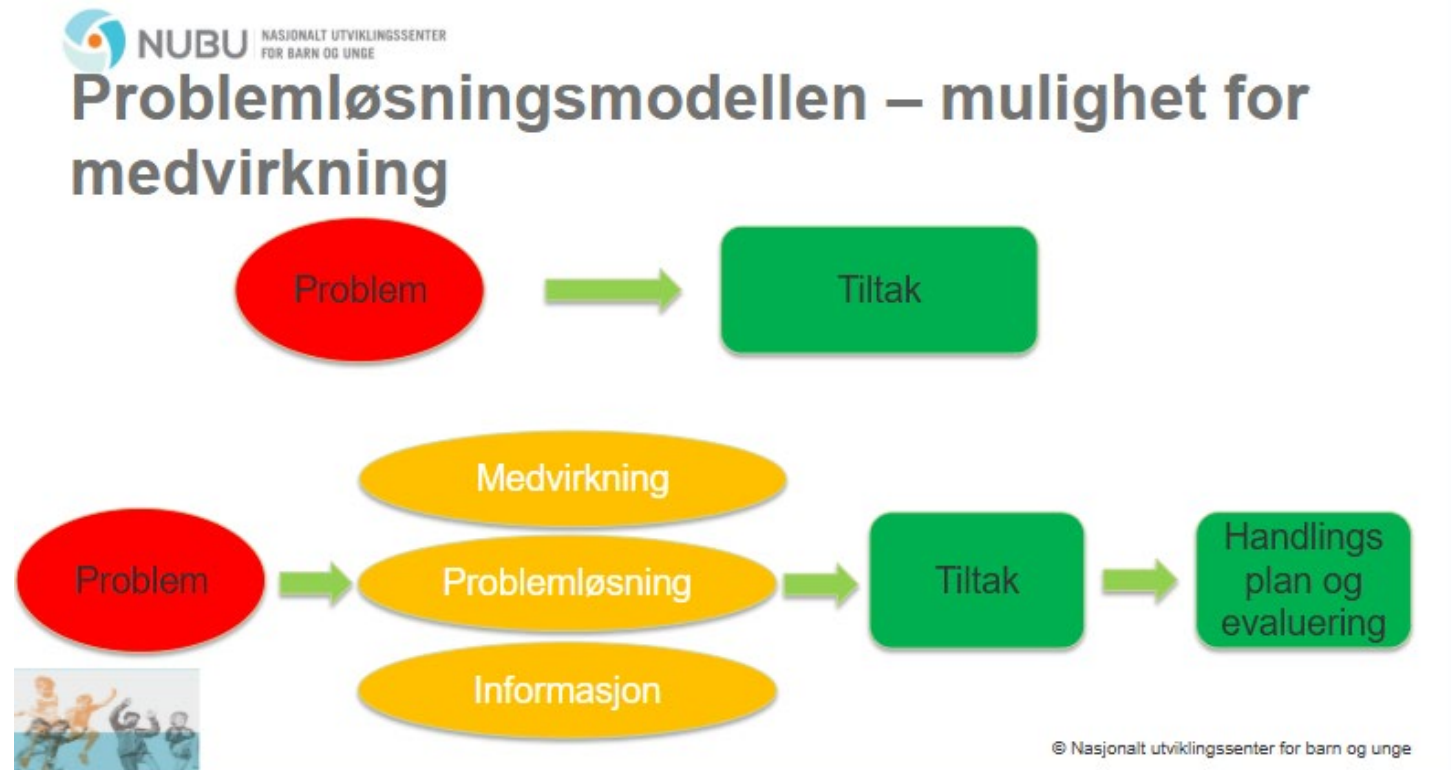
- Tenk 30 sekunder
- Snakk med naboen

Spørsmål?

Læringsmiljøteamet/ PALS- veilederne

- Hemmer: Kun 1 time avsatt til PALS- team møte
- Vi satte av et PALS- team møte til gjennomgang av problemløsningsmodellen og problemløsning

Vi kjører problemløsningsmodellen:

- **Mål:** Hvordan kan vi få tid til å gå gjennom alt vi skal på en time, som er tiden satt av til PALS-teamet med PALS- veileder?

Problem: PALS-teamet har 1t møter, det vil bli vanskelig å rekke alt på den tiden

Asker
kommune